

D **Er aliam viam**

reuerſi ſunt in regione ſua. **Mat. ij.** Hoc verbū ſm̄ intellectum hitori cum declarat viam reuerſionis trium regum. ſ. p̄ aliam viam reuerſi ſunt in regionem ſuam ⁊ nō p̄ illam p̄ quam venerant iux̄ diuinam ordinationē ⁊ angeli reuelationem dicitis eis ne redirent ad herodē. Sed iux̄ intellectum allegoricum ⁊ ſp̄ialem dicit de nob̄ quid debemus facere. ſ. ire ad regionē noſtrā nō p̄ viam p̄ quam venimus ſed aliam p̄pter qđ oportet declarare tria puncta.

Prim⁹ q̄lis ē terra vel regio n̄ra p̄pria ad qm̄ debem⁹ ire finaliter

Sec⁹s q̄lis est via p̄ quā poſſem⁹ errare vt caueamus ab ea p̄udēter.

Terti⁹ qualis ē via p̄ quā ſine errore pueniamus ad patriā ſecuriter

Quum ad p̄mū dico qđ gloria celeſtis illa ē terra p̄pria ⁊ regio ad quā debemus ire finalit̄ que noſtra eſt triplici rōne ⁊ iure. ſ. **Creationis. Redemtionis. Legationis.** Q̄tū ad primū quare creditis qđ deus creauit celum. nō p̄ ſe. quia iam habebat habitationē latam. ſ. ſuam eternitatē ⁊ verius dicit qđ celū ⁊ terra ſtant in deo qđ de⁹ ſtat in celo vel in terra. quia deus nō indiget ſuſtēamento nec celum creauit p̄ angelis ex neceſſitate. **Ratio** quia cum ſint creature ſpirituales nō indigent loco corporali. ſed ipſum creauit p̄ nobis qui ſumus corporales. **Ideo** indigemus loco corporali. ergo iure creationis illa regio eſt noſtra. **Autoritas.** Annunciat de ea. ſ. gloria amico ſuo qđ poſſeſſio ſua ſit ⁊ ad eā poſſit aſcendere. **Job xxxvj.** Nota amico ſuo. quia ſolum amici dei intrant ibi. **Inimici** aut̄ faciunt ſe indignos intrare illud. **Et ad eam poſſumus aſcendere.** ſ. p̄ ſcalam virtutum ⁊ bonorū operū. **Sed eſt hic argumentum in oppoſitum.** quia dicit **Dauid** p̄pheta. **Celum celi dño terrā aut̄ bedit filijs hominū. ps. cxij.** **Celum.** i. gloria celi deo. **Quō** ergo dabitur homini iure creationis. **Reſponſio** qđ peſentiam ⁊ naturam gloria celi ſoli deo debet. qđ ſua eſt eſſentialiter ⁊ naturaliter. terra aut̄ cōpetit homini ſed gloria celi competit homini p̄ amministrationē diuinalem. **Ideo** dicit. annūciat de ea amico ſuo. **Secundo** eſt noſtra iure redemptionis. quia **chriſtus** ipſam emit nobis magno p̄cio ſc̄z ſanguine ſuo. **Nō** em̄ ipſam emit pro ſe. quia iam erat ſua. ſed p̄ nobis. quia null⁹ ſanguis humanus nec om̄iūz creaturarū factarū ⁊ hendarum ſuffeciſſet ad emendūz illam gloriam ſolum ad horam vnaz. **Sed** venit filius dei qui dedit p̄cium ⁊ ſup̄abundans. **Ideo** ſancti qđ ſūt in gloria dicunt deo. **Redemiſti** nos deo in ſanguine tuo ex omni tribu ⁊ populo ⁊ natione. ⁊ feciſti nos deo noſtro regnum ⁊ ſacerdotes ⁊ reg-

bimus ſup̄ terram viuorum. **Apoç. v.** **Redemiſti** nos nō dicit emiſti ſed redemiſti. i. iterūz emiſti. **Dicunt** om̄es ſancti doctores concorditer qđ tanta erat virtus ſanguinis chriſti qđ minima ei⁹ gutta fuiſſet p̄ctū ſufficiens ⁊ ſup̄abundans. **Cū** ergo tot guttas effuderat primo in circūciſiōe ⁊ c̄ **Ideo** nō ſolum emit ſed redemit. **Et** feciſti nos deo noſtro regnum ⁊ ſacerdotes. **Nota** dicit regnum ⁊ ſacerdotes. quia om̄es qui intrant gloriam paradī ſunt regnū quātū ad animam in qđ deus regnat in intellectu p̄ cognitionem. **In** memoria per beneficiozū recordationē. **In** voluntate p̄ amorem ⁊ deuotionem. **Et** ſunt ſacerdotes quātū ad corpus ip̄m deo ſacrificando p̄ penitētiā. ⁊ ſic exponit gloſa. **Et** regnabimus ſup̄ terram nō dicit in terra. patet ergo qđ illa patria eſt noſtra iure redemptionis. **Tertio** eſt noſtra iure legationis. quia dñs noſter **ieſus chriſtus** in ſuo vltimo teſtamento ipſam nobis dimiſit. **De⁹** fecit duo teſtamēta. ſ. vetus ⁊ nouus. **In** veteri teſtamento non dimiſit illam alicui. ſed dimiſit argentum aurū panē vinū cibū ⁊ potū fructus ⁊ victoriam inimicorū. **Deinde** fecit aliud teſtamētū ſc̄z nouū morte confirmatū. **Teſtamētū** em̄ nouum in morte chriſti confirmatū eſt. ergo ⁊ p̄mū eſt caſſatum. **In** nouo aut̄ teſtamēto legauit gloriam celeſtem di. **Nolite** timere puſillus grex qz complacuit patri veſtro dare vobis regnū. **Lu. xij.** **Non** ſumus puſilli reſpectu ſanctorū angelorū. **Et** ne deſpem⁹ di. **Et** quō nos habebimus regnū dei. **ido** dicit x̄p̄s. **Nolite** timere ⁊ c̄. **Sz** ſūt multi in mūdo qđ maḡ audiūt ⁊ curāt de p̄miſſionib⁹ ve. teſta. qđ de p̄miſſiōib⁹ no. teſta. qz nō curāt de gl̄ia ēna ⁊ futura. ſ. de pecunijs de honorib⁹ dignitatib⁹ de victoria inimicorū ⁊ c̄. qđ om̄ia ſunt tranſitoria ⁊ tp̄alia. **Iō** de legato ēno dēm⁹ curare ⁊ ip̄m appetē ⁊ deſiderare. **Si** aliq̄s miles dimiſſ⁹ vob̄ aliqđ caſtrū in ſuo teſtamēto de qđ nō dū h̄retis poſſeſſionē nocte ⁊ die laboraret̄ vt ipſum h̄ret. **Quo** ḡ maḡ de caſtro gl̄ie nob̄ a x̄po dimiſſo. **Sz** pauci ſūt qđ laborāt vt habeāt poſſeſſionē. **Iō** dicit **Ciprian⁹** in ſua epl̄a de mortalitate. patriā n̄ram p̄ adīſū cōputem⁹ pentes p̄riarchas ⁊ p̄phas iā h̄re cepim⁹. **Et** qđ non p̄pera mus vt qđ nō curim⁹ vt p̄riaz n̄raz vidē ⁊ parētes n̄ros viſitare poſſem⁹. magn⁹ illuc carorū numer⁹ nos ſpectat turba filiorū parētū ⁊ amicorū qđ iā ſūt de ſua ſalute ſecuri adhuc de n̄ra ſolliciti p̄z p̄m⁹ p̄ict⁹. **Sec̄do** videndū ē q̄lis ē via per quā errauerūt p̄mi pentes ⁊ nos ſiliter poſſem⁹ **Et** caueamus. dico qđ in p̄ncipio mūdi via fuit errata p̄ adā ⁊ euā qđ inuenerunt tres vias totaſ qđ deuiauerūt ⁊ amiſerūt paradī patriā ⁊ venerūt in hāc vallē miſerie ⁊ lachrymarum.

Prima fuit via ſup̄bie

Sec̄da fuit inobedientie.

Tertia fuit gule

In Epiphania domini

Nō credat q̄ peccatū gula fuisse primū. imo dicit sc̄us **Tho.** in p̄ma pte. q̄ anteq̄ de fructu vitu comederēt iam erat in eis peccatū superbie. Quia q̄n serps̄ dixit **Eue.** Cur p̄cepit vob̄ de^o vt nō comederetis ex om̄i ligno paradisi. **Gen.** iij. Hec fuit prima questio m̄di a diabolo inuenta qui fuit primus sophista in specie serps̄tis faciem humanā habētis. vt dicit magister historia rum. Statim facta questione **Eua** habuit superbiam. Et quare nō comederemus ex om̄i fructu statim cor eius elatum ē ex supbia. Ecce deuiatō q̄n̄o incepit in **Eua.** Ideo dicit scriptura. Initiū om̄is peccati ē supbia qui tenuerit eam implebitur maledictis et subuertet eum in finem. **Ecc̄i.** x. Nota subuertet eum. quia supbus vult eē altus sup̄ alios. sed in fine ibit caput subtus in infernū sc̄dm̄ peccatū fuit inobediētia sicut fuit in **adā** quod fuit grauius. quia magis debuit ipse caue re. Sed dicit **Auḡ.** q̄ **adam** peccauit nolens cōtristari suas delicias. **Primo** vxorē que erat pulcherrima et **adā** multū diligebat eam. **Jo** amore ip̄sus comedit. quia si **adam** nō comēssēt ipsa sola fuisset damnata. et nō filij nec fuisset peccatū originale. Sed postq̄ ipse comedit de fructu attulit ade vt comederet. **D**ixit **adam** ne comedatis memoriamini. R̄s̄dit **Eua.** ego comedi et nō sum mortua. Ideo comedatis. **Adam** nolēs eam contristari comedit. Ecce hic sc̄dm̄ peccatū sc̄z inobediētia. **Q**uot **adam** sunt hodie i m̄do qui volētes cōplacere mulieribus in vanitatibus suis faciunt vsuras rapinas. malas aduocationes. falsas sententias. furta et tentiōes et huiusmodi. Ideo ap̄ls. Si adhuc hominib̄ place rem seru^s christi nō essem. ad **Gal.** j. **Dauid.** Deus dissipauit om̄ia ossa eorum qui hominib̄ placēt cōfusi sunt q̄n̄ de^s spreuit eos ps̄. lij. **N**ō q̄ ossa sunt virtutes. quia sicut ossa sustinēt corp^s. ita vtutes sustinent aiām. sed ossa virtutum illorum qui hominib̄ placēt cōtra deum dissipant et cōfundunt in morte q̄n̄ remittunt ad infernū. Tertiū peccatū fuit secutum quādo **adam** comedit. Ecce peccatum gula. om̄is labor hoīs in ore eius. sed anima ei^s nō implebit̄ bonis. **Ecc̄i.** vj. Nota q̄ vbi nos habem^s hominis. iudei habēt ade. Quia om̄es labores ip̄sus ade et filiorū suorū in ore eius. id est. ex peccato gula venerūt. Et dum os impletur illo fructu anima fuit euacuata virtutibus et meritis. **Jo** dicit anima ei^s nō implebit̄ bonis imo euacuabitur. Ecce secunda via deuiatōis a paradisi via. **T**ertio vidē da est via p̄ quāz debemus reuerti directe. quia dicit thema q̄ p̄ aliam viam reuersi sunt in regionem suam. **Iuxta** illud **Deutl.** xvij. Dñs precepit vobis vt nequaquā p̄ eandem viā reuertamini Item mandatū est mihi sermone dñi precipientis. Non reuerteris p̄ quam viā veneris. iij. **Regum.** xij. **S**oportet ergo redire p̄ alias vias tri-

bus modis predictis contrarias quas christ^s ordinauit et ostēdit nobis.

Primo p̄ supbiam ostēdit viā humilitatis

Sc̄do p̄ inobediētia ostēdit viā obedientie

Tertio p̄ gulā ostēdit viam temperantie.

Dico primo q̄ deus ordinauit et ostēdit nob̄ cōtra viam humilitatis quā primo ostēdit ope q̄n̄ descendens de celo voluit humiliari in fāris miserris assumēdo. Deinde ipsam ostēdit verbo q̄n̄ dixit. discite a me quia mitis sum et humilis corde **Matth.** xj. Ergo dimittat viā **Adē** et **Eue** superbie. et sequamur christum p̄ viam planā securam humilitatis. De qua **Isa.** xxxv. Er̄it ibi semita et via sancta vocabit̄ et nō transibit p̄ eā pollutus. et hec erit vobis via directa. Ita vt stulti nō errent p̄ eam nō erit ibi leo et mala bestia non ascendit p̄ eam nec inueniet̄ ibi. Nota erit ibi. s. in nouo testamēto via et semita. quia vera humilitas cōsistit in duobus. s. in fundamento et in ornamento. Fundamētum humilitatis est in corde nō supbire de aliqua gratia p̄fectione vel dono sed magis humiliari ad instar bastaxi qui quanto plus portat maius onus tanto plus inclinā. nec se appreciat de p̄ciositate oneris q̄ntūcūq̄ sit p̄ciosum. Idem si portatis onus deuotionis sanctitatis vel diuitiarū vos portatis p̄ciosum scrinium mercatoris christi. ideo caueatis ne ipsum p̄datis. Qui hoc cogitaret de nullo supbiret. h consideratio humiliabat beatam virginem mariam que portabat thesaurum et clenodiū preciosum cum eēt mater dei. Talibus considerationibus humiliabant̄ sancti apostoli et om̄es sancte p̄sone. **S**ecundo ornamentum humilitatis consistit ad extra in considerationib̄. quia si est vere humiles in corde nō portabitis vanitates ad extra in corpore. Ecce quare dicit p̄pheta. Er̄it ibi semita. s. in corporis humilitate ad extra i operibus. Ita vt stulti nō errēt p̄ eam. Quia nullus possit excusari q̄n̄ possit p̄ viam humilitatis cedere. Non erit ibi leo. i. supb^s. nec mala bestia. i. mulier vana et supba. De eūtib̄ ad paradisu p̄ hāc viā humilitatis pōt̄ dici thema. p̄ alia viā tē. **S**c̄do p̄ viā inobediētie. x̄p̄s ordinauit et ostēdit nob̄ viam obedientie. p̄mo de facto et ope. q̄ fuit i oib̄ obediēs deo p̄ri. **Jo** ap̄ls. Fact^s ē obediēs vsq̄ ad mortē. mortē autē crud. ad **Phil.** ij. Et nō qualē obediētia habuit et ostēdit. nō solū deo p̄ri. s. etiā v̄gini m̄ri et ioseph nutritio. q̄ erat s̄dit^s illis. **Lu.** ij. **I**tē crucifixorū q̄n̄ dixit ei expoliare te. et ip̄stati obediuit tē. **Jo** amore sui sim^s obediētes ei. et p̄ceptis dei. Hanc viā obedientie petebat **Dauid** di. Legē pone mihi dñe viā iustificationi / nū tuarū et exquirā eā sp̄. ps̄. cxviii. **N**ō q̄ x̄p̄us dedit legē et viā obedientie ser̄ p̄ditōib̄ gētiū m̄di. **P**rima ē dñorū platorū. Quib̄ x̄p̄us dedit legem et viam iustificationū di. **P**ascite q̄ in vob̄ est gregem dei. p̄uidentes nō coacte. s. sp̄ōtance

fm deum neq; turpis luci gratia sed volutarie neq; vt dominātes in clericis. s; forma facti gre/gis ex animo ⁊ cum apparuerit pnceps pastorū pceptis inaccessibilem glorie coronā. s; **De**. v. Nota turpe lucrū est qñ ppter simoniā faciunt p hanc viā debent ire obediēter dñi plati. **Se**cūda est dñorū temporalū quib; christ; dedit legem obediētie ⁊ viam iustificationū di. dñi qd iustum ē ⁊ equū seruis pstate. sciētes quia ⁊ vos dñm habetis in celo. ad **Col.** iij. **Tert**ia ē reli giosorū dicēs. obedite ppositis vestris ⁊ subiāci te eis. **I**pi em puigilant. quasi rōnez p animab; vestris reddituri. ad **heb.** vltimo. **Quarta** est simplicū clericorū di. **S**int lumbi vestri p̄cincti. ⁊ lucerne ardētes in manibus vestris ⁊ **Lu.** xij. **Quinta** est diuitū quib; dedit legem misericordie di. **E**stote misericordes sicut pater vester misericors ē. date ⁊ dabit vobis ⁊ **Luce.** vj. **Sexta** pauperū quib; dedit legē paciētie di. **I**n paciētia vestra possidebitis animas vestras **Lu.** xvj. **E**cce quare dicit. **L**egē pone mihi domine ⁊ **De** obediētib; dicit thema p aliā viā reuerſi sūt. **Tertio** contra viam gula. ordina uit christus viam tempantie seu abstinentie. p̄mo de facto ⁊ ope. quia statim baptisatus a **Jo**hanne intrauit desertū ⁊ ieiunauit. xl. diebus ⁊ xl. noctibus nihil comedit. **I**tem verbo dicens **P**aciētiā agite scz abstinendo a delectationib; cibi ⁊ potus ⁊ aliorū. **I**deo p̄mū pceptū qd de; dedit post diluuiū fuit abstinentia. s; contra gulā di. **C**arnē cum sanguine nō comedetis. **Gen.** ix. **I**deo dicit **Greg;** sup illo verbo p aliā viam reuerſi sunt. **Q**uia a paradisi gaudijs p cibū cecidimus ad hec p abstinentiā q̄tum possumus resurgamus. **I**sta est via de qua dicit christ;. **A**rtata est via que ducit ad vitā ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam. **Matth.** vij. **S**ed isti qui tēdunt per istam viam vadūt recte ad paradysum. **De** quib; dicit thema per aliam viam reuerſi sunt in regionem suam.

Sermo quartus de Ephā.

Obtulerunt ei mu nera aurū thus ⁊ mirrā. **Matth.** ij. **H**oc verbū ad lram loquit de illis tribus regibus qui obtulerunt deo munera ⁊ **S**z iuxta intellectū anagocuz quem volo ptractare sciendum q; deus in hoc mūdo fecit creaturas i triplici differētia. **Q**uas dā creaturas fecit omnino spūales vt sunt sancti angeli. **De** quibus dicit scriptura sancta. **Q**ui facit angelos suos spirit;. **I**tem **Lu.** vlti. **S**pūs carnem ⁊ ossa nō habet. **A**lias creaturas fecit omnino corporales. quia tā corpora q; anime sunt de terra. **D**icit **Philoso**phus q; anima bruti educit de potentia materie **I**tem dicit textus. **p**ducatur terra animam viuētem in genere suo iumenta reptilia ⁊ bestias ter

re. **Gen.** ij. **I**deo etiam quando moritur brutum morit etiam anima eius. hoc satis tradit sanct; **Thomas.** s; pte. q. v. arti. vj. in solutione ad p̄mum. **A**utoritas. **C**uncta que sunt. suple in ani mali bruto subiācent vanitati ⁊ omnia p̄gunt ad vnum locum. de terra facta sunt ⁊ in terram pariter reuertunt. **Eccl.** iij. **Tertio** fecit de; creaturas simul spirituales ⁊ corporales. s; hominem qui quantū ad corpus est corporalis. de terra factus. sicut animal brutū. **Gen.** ij. **F**ormauit de; hominē de limo terre q̄tum ad corpus. sed quā tum ad animā ē spūalis. similis angelis. qz anima hominis nō educit de potentia materie. sed creatur a deo vt angelus ⁊ creando infundit corpori ⁊ infundendo creatur ad gubernandū ⁊ custodiendū castrū corpis ad instar militis cui rex cōmittit castrum inter inimicos positum. si bene custodit castrum p̄miatur a rege. **S**i autē male ⁊ p̄mittit intrare inimicos regis tanq; proditor punitur a rege. **E**t ita moritur hō sicut animal brutum q̄tum ad corpus. **A**utoritas. **U**nus est interitus hominis ⁊ iumentorum ⁊ equa vtriusq; conditio. sicut moritur homo. sic ⁊ illa moriunt. ⁊ nihil habet homo amplius iumento. scz q̄tum ad corpus. **Eccl.** iij. **S**ed q̄tum ad animā homo est similis angelis. quia anima hominis est imortalis vt angelus. q; em anima hominis sit incorruptibilis. p̄bat efficaciter sanctus **Tho.** s; par. te. q. lxxv. arti. vj. **E**t in morte corpis anima redit ad deum vt reddat compotū deo ⁊ rationem de gubernatione corpis. **A**utoritas. **R**euerſatē puluis ad locū suum vnde erat. s; q̄tum ad corpus. ⁊ spūs redit ad deum qui dedit illū. **Eccl.** vlti. **Q**ui dicit christus. **R**edde rationez villicationis tue. **Lu.** xvj. **A**plius. **S**taturū est omib; hominibus semel mori. q̄tum ad corpus. **E**t p̄ hoc iudiciū q̄tum ad animā. **heb.** ix. **M**odo fm **Augustinū** in libro de cura p mortuis agenda. tres cōditiones sunt defunctorum.

Quidā sunt boni pfecte ⁊ isti offerūt deo aux p magnū valorem

Quidā sunt boni mediocri. ⁊ isti offerūt deo thus p bonū odorem

Quidā sunt mali puerſi. ⁊ isti offerūt deo mirram p amaritudinem

De his omibus dicit thema. obtulerunt ei aux thus ⁊ mirram. **D**ico primo q; qdaz defuncti sunt boni pfecte. sicut sunt deuoti religiosi clerici vel laici. q; fecerūt plura pctā. tñ p tpe conuerterunt se ad deum ⁊ fecerunt magnā penitentiam de peccatis suis. **P**rimo habuerūt magnā contritionē. **S**cdo ppositum nō redeūdi ad peccata. **Tertio** fuerunt confessi. **Q**uarto satisfecerunt. **Q**uinto remiserunt iniurias ⁊ **orabāt ⁊ ieiunabant. cōicabant. faciebant magnas elemosinas ⁊ multa opera bona intātū q; si in statera diuine iusticie ponerent bona ⁊ mala que fecerunt**